

Obsah:

- I. Základné údaje o navrhovateľovi
- II. Základné údaje o navrhovanej činnosti
- III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia
- IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch činnosti na životné prostredie a možnostiach opatrení na ich zmiernenie
- V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu
- VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia
- VII. Doplnujúce informácie k zámeru
- VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru
- IX. Potvrdenie správnosti údajov

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI:

- 1. Názov:** Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, B.Štiavnica
Odštepny závod B.Bystrica
 - 2. Identif. číslo:** 36022047
 - 3. Sídlo:** Partizánska cesta 69, 974 98 Banská Bystrica
 - 4. Oprávnený zástupca navrhovateľa:** RNDr. Marián Siekela,
riaditeľ Odštepného závodu
Partizánska cesta 69, 974 98 B.Bystrica
t.č. 048/4716113, 0911 698741
 - 5. Kontaktná osoba:** Ing. Kristína Nádvorníková, vedúca ODIČ
Partizánska cesta 69, 974 98 B.Bystrica
t.č. 048/4716198, 0910 890735
- konzultácie : SVP, š.p., OZ B.Bystrica – Oddelenie investičných činností

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

- 1. Názov:** Rykynčice, protipovodňové opatrenia na toku Krupinica
- 2. Účel:** Protipovodňové opatrenia na toku Krupinica,
stavba na zabezpečenie protipovodňovej ochrany
Operačný program „Kvalita životného prostredia r. 2015-2020“
- 3. Projektant:** Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., OZ Banská Bystrica
– Oddelenie morfológického monitoringu
- Užívateľ:** Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., OZ Banská Bystrica,
Správa povodia stredného Hrona Zvolen
- 4. Charakter činnosti:** nová
- 5. Miesto realizácie:** katastrálne územie Dolné Rykynčice, katastrálne územie Horné Rykynčice, obec Rykynčice, okres Krupina, kraj Banskobystrický
Parcely, na ktorých bude stavba realizovaná, budú upresnené na základe vypracovaného geometrického plánu.
- 6. Prehľadná situácia:** tvorí prílohu č.2 bodu V.
- 7. Termín začatia a ukončenia stavby:** 05/2018 – 12/2019
- 8. Stručný opis technického riešenia**

Návrh technického riešenia spočíva v ochrane intravilánu obce Rykynčice, častí Dolné a Horné Rykynčice, pred povodňovými prietokmi toku Krupinica so zabezpečenosťou na Q_{100} s bezpečnosťou 0,5 m. Podľa údajov SHMÚ je v mernom profile v Dolných Rykynčiciach nad cestným mostom $Q_{100}=138,0 \text{ m}^3\text{s}^{-1}$. Tento údaj je zaradený do II.triedy spoľahlivosti, pre-

to sme pri výpočtoch pracovali so smerodajnou odchýlkou a protipovodňové opatrenia navrhli na prietok $Q_{100}=175,0 \text{ m}^3\text{s}^{-1}$. Stavbu tvoria 2 stavebné objekty :

SO.01 Dolné Rykynčice, protipovodňové opatrenia na toku Krupinica

SO.02 Horné Rykynčice, protipovodňové opatrenia na toku Krupinica

SO.01 Dolné Rykynčice, protipovodňové opatrenia na toku Krupinica

Ľavostranná ochranná hrádza toku Krupinica na svojom začiatku nadväzuje na terén pri cestnom moste a na konci sa zaväzuje do terénu pri štátnej ceste . Celková dĺžka ľavostrannej ochrannej hrádze je 514,0 m.

Pozdĺžny sklon koruny je v celom úseku hrádze jednotný - $i = 0,05\%$ na dĺžke 514,0 m.

Smerovo vedie ochranná hrádza rovnobežne s ľavým brehom toku, pričom vzdialenosť medzi návodnou pätou a ľavým brehom je min. 3,0 m pre umožnenie bezproblémového prístupu k toku. V km 0,455 sa odkláňa od toku a smeruje kolmo na štátnu cestu. Trasu ochrannej hrádze tvoria priame úseky a jednoduché kružnicové oblúky.

Vzorový priečný profil ochrannej hrádze je lichobežník so šírkou koruny 3,0 m a sklonom svahov 1:2. Výška hrádze nad terénom sa mení v rozsahu 0,35 až 1,78 m. Pôvodný terén pod hrádzou a na šírke manipulačného pásu 3,0 m sa odhumusuje v hrúbke 0,2 m. Pred násypom hrádze sa podložie zhutní. Na korunu a svahy hrádze sa rozprestrie ornica v hrúbke 0,1 m. V úseku km hrádze 0,032 až 0,395 je možné odkopať pôvodný terén v hrúbke 0,5 m v sklone 1:20 smerom k toku, čo umožní získanie materiálu na výstavbu hrádze a tiež zväčší prietokový profil Krupinice.

V km 0,008 hrádze ústi do toku odvodňovací rigol. Cez hrádzu budú vnútorné vody z rigola odvedené prostredníctvom hrádzového priepustu. Na vzdušnej päte hrádze sa vybuduje zberná šachta z betónu prostého vodostavebného V4 T50-C16/20. Betónové rúry DN 600 na odvádzanie vody sa obetónujú betónom prostým a uložia na podpery z betónových obrubníkov ABO 2-15 a do štrkopieskového lôžka hrúbky. Potrubie bude hradené na vzdušnej strane hrádze stavidlovou tabuľou z dubového dreva, ktorá sa bude zasúvať v prípade potreby do drážok pre provizórne hradenie z U profilov. Potrubie vyústi do toku cez čelo z betónu prostého vodostavebného V4 T50-C16/20 a bude ukončené koncovou klapkou. Vyústenie sa na svahu opevní kamennou rovinou hrúbky 250 mm.

Hrádzový priepust obdobnej konštrukcie bude vybudovaný aj v km 0,228 v najnižšom bode terénu na vzdušnej strane ochrannej hrádze. Zberná šachta na vzdušnej strane hrádze bude vybudovaná z betónu prostého vodostavebného V4 T50-C16/20. Vodu cez hrádzu odvedú betónové rúry priame hrdlové TBR 16-60 DN 600. Potrubie sa obetónuje betónom prostým C12/15 a uloží na obrubníky ABO 2-15. Potrubie sa ukončí výustným objektom z betónu prostého vodostavebného V4 T50-C16/20. Vyústenie z priepustu bude na brehu

a na ľavom svahu opevnené kamennou rovnatinou. Na konci potrubia bude na zamedzenie spätného vzdutia osadená koncová klapka.

Na korune ochrannej hrádze sa osadia 2 závary – v km 0,006 a v km 0,490. Závora je oceľová konštrukcia z rúrok, tyčí plochých a kruhových, osadená do pätiiek z betónu prostého.

SO.02 Horné Rykynčice, protipovodňové opatrenia na toku Krupinica

Ľavostranná ochranná hrádza toku Krupinica na svojom začiatku nadväzuje na násyp štátnej cesty a na konci sa zaväzuje do svahu v severnej časti obce. Celková dĺžka ľavostrannej ochrannej hrádze je 530,10 m.

Pozdĺžny sklon koruny nie je v celom úseku hrádze jednotný. Mení sa nasledovne:
 km 0,004⁹⁰ – 0,400 - $i = 0,5\%$ na dĺžke 395,10 m (úsek súbežne s odpadným korytom)
 km 0,400 – 0,535 - $i = 0,0\%$ na dĺžke 135,00 m (úsek zaviazania do svahu)

Smerovo vedie ochranná hrádza pozdĺž odpadného koryta, za poslednými domami a záhradami sa stáča približne o 90° a zaväzuje do svahu. Trasu tvoria priame úseky a jednoduché kružnicové oblúky.

Vzorový priečny profil ochrannej hrádze je lichobežník so šírkou koruny 3,0 m a sklonom svahov 1:2. Výška hrádze nad terénom sa mení v rozsahu 0,5 až 1,75 m. Pôvodný terén pod hrádzou a na šírke manipulačného pásu 3,0 m sa odhumusuje v hrúbke 0,2 m. Pred násypom hrádze sa podložie zhutní. Na korunu a svahy hrádze sa rozprestrie ornica v hrúbke 0,1 m.

Ochranná hrádza bude vybudovaná v blízkosti alebo priamo na odpadnom koryte z mlyna, ktoré sa zasype a zhutní v úseku km 0,056⁵⁵ až 0,348. Zvyšok odpadného koryta zostane odrezaný na návodnej strane hrádze. V zrážkovo priemernom období v tomto koryte preteká malé množstvo vody. Aby sa postupne nehromadila za hrádzou, je potrebné ju odvádzať cez hrádu do navrhovaného rigola na vzdušnej päte hrádze prostredníctvom hrádzového priepustu. V čase zvýšených zrážok, povodňových prietokov v Krupinici a zvýšeného prietoku v odpadnom koryte z mlyna bude hrádzový priepust uzavretý. Voda sa voľne rozleje na návodnej strane hrádze a zabráni sa jej vtoku do chráneného ohrádzovaného územia. Hrádzový priepust DN 600 je navrhnutý v km 0,346²⁵ hrádze. Vody z odpadného koryta z mlyna sa sústredia do zbernej šachty z betónu prostého vodostavebného V4 T50-C16/20. Zberná šachta priamo nadväzuje na dvojkomorovú šachtu hrádzového priepustu z betónu prostého vodostavebného V4 T50-C16/20. Priepust bude hradený vretenovým šupátkom EROX DN 600 typ P7, na provizórne hradenie budú osadené drážky z profilov U100. Hrádzový priepust bude uzavretý atypickými oceľovými poklopami. Zo šachty priepustu vedú betónové priame hrdlové rúry TBR 16-60 DN 600. Potrubie sa obetónuje be-

tónom prostým C12/15 a osadí na betónové obrubníky ABO 2-15. Do rigolu na vzdušnej päte hrádzze vyústi prostredníctvom výustného objektu z betónu простého vodostavebného V4 T50-C16/20. Na zbernej šachte a šachte hrádzového priepustu sa osadí rúrkové zábradlie priemeru 48 mm výšky 1,1 m.

Na odvedenie vnútorných vôd z územia za ochrannou hrádzou je určený odvodňovací rigol, navrhnutý na vzdušnej päte v km 0,056⁵⁵ až 0,400 ochrannej hrádzze. Celková dĺžka rigola je 351,60 m. Rigol smerovo a výškovo začína pri miestnej komunikácii a novonavrhovanom prejazde cez ochrannú hrádzu a končí napojením na nezasypané odpadné koryto od starého mlyna. Týmto korytom budú vnútorné vody odvádzané cez priepust popod cestu do Krupinice. Na dĺžke 343,45 m bude rigol opevnený. Šírka rigola bude 0,80 m a hĺbka 0,55 m, rigol bude opevnený v dne melioračnou žľabovkou TBM 20-80, na svahoch v sklone 1:1 betónovými tvárniciami TBM 2-50. Prefabrikáty budú uložené do podkladu z betónu простého hrúbky 0,1 m. V napojení na terén pri miestnej komunikácii na dĺžke 8,15 m bude rigol vyprofilovaný ako zemný.

Ochranná hrádza križuje v km 0,406⁶⁰ miestnu komunikáciu. Prejazd cez hrádzu tvorí rampa so šírkou 3,0 m a sklonom ramien 1:8. Jej celková dĺžka je 24,52 m. Pojazdová plocha prejazdu je spevnená podkladom z kameniva hrubého drveného veľkosti 63-125 mm s rozprestretím a zhutnením a krytom z kameniva hrubého drveného veľkosti 32-63 mm so zhutnením.

Pre zabezpečenie nájazdu na hrádzu na jej začiatku sa v km 0,031 vybuduje vjazd dĺžky 14,95 m. Zemná konštrukcia so šírkou v korune 3,0 m bude mať pojazdnú plochu vytvorenú z kameniva hrubého drveného veľkosti 32-63 mm so zhutnením.

Na korune ochrannej hrádzze sa osadia 3 závary – v km 0,035, v km 0,401⁶⁰ a v km 0,411⁶⁰. Závara je oceľová konštrukcia z rúrok, tyčí plochých a kruhových, osadená do pätiiek z betónu простého C16/20.

9. Zdôvodnenie činnosti v danej lokalite:

Krupinica je neupravený vodný tok s prirodzenou pobrežnou vegetáciou, ktorého behy sú pomiestne znížené. Počas zvýšených prietokov dochádza k vybrežovaniu vôd, tieto zaplavujú poľnohospodársky obrábanú pôdu, priľahlú k toku a dostávajú sa až do záhrad. Okrajom záhrad v Horných Rykynčiciach vedie odpadný kanál od starého vodného mlyna. Do neho vtekajú vybrežené vody Krupinice a rovnako vody, ktoré pri nadpriemerných zrážkach stekajú z okolitých kopcov. Preplnené koryto sa vylieva do záhrad.

Navrhovanú činnosť možno hodnotiť jednoznačne pozitívne - zabezpečí ochranu intravilánu obce Rykynčice pred účinkami veľkých vôd. Stavba nebude mať žiadne negatívne

vplyvy na dané územie. Predkladaná stavba je stavba protipovodňového charakteru a je stavbou vo verejnom záujme.

- 10. Celkové stavebné náklady:** 143 000 €
- 11. Dotknutá obec:** Rykynčice
- 12. Dotknutý okres, kraj:** Krupina, Banskobystrický
- 13. Dotknuté orgány:** Okresný úrad – Odbor opravných prostriedkov, Referát pôdohospodárstva Banská Bystrica, Okresný úrad Zvolen – Pozemkový a lesný odbor, Slovenský pozemkový fond, Okresný úrad Krupina – Odbor starostlivosti o životné prostredie, Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Zvolen, Regionálny úrad verejného zdravotníctva Zvolen, obec Rykynčice, správcovia inžinierskych sietí, Slovenský rybársky zväz – Rada Žilina
- 14. Povoľujúci orgán:** Okresný úrad Krupina – Odbor starostlivosti o životné prostredie, obec Rykynčice
- 15. Rezortný orgán:** Ministerstvo životného prostredia SR
- 16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov:** Rozhodnutie o umiestnení stavby podľa §39 Stavebného zákona č.50/1976 Z.z. v znení neskorších predpisov, povolenie orgánu štátnej vodnej správy na uskutočňovanie vodnej stavby podľa Vodného zákona č.409/2014 Z.z.
- 17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice:** Navrhovaná činnosť nebude mať žiadne vplyvy presahujúce štátne hranice

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1. Charakteristika prírodného prostredia

Obec Rykynčice leží v južnej časti okresu Krupina, v juhozápadnej časti Banskobystrického kraja. Protipovodňové opatrenia budú realizované v katastrálnom území Dolné Rykynčice a Horné Rykynčice.

Morfológia územia

Dolné a Horné Rykynčice sa rozprestierajú na juhozápadnom okraji Krupinskej planiny. Krupinská planina je geomorfologický celok v rámci Slovenského stredohoria, zo západu je ohraničená Štiavnickými vrchmi, zo severu Javorím, z východu Ostrôžkami a z juhu Podunajskou pahorkatinou a Ipeľskou brázdou. Krupinská planina má ráz plošiny, mierne sklonej k juhu. Od severu, kde sa jej výška pohybuje okolo 600-650 m.n.m., klesá po obvodové

okraje na 300 m.n.m. Územím preteká rad paralelných vodných tokov, ktoré majú doliny vrezané do jednotnej plošiny.

Kataster obce tvorí nižšia vrchovina. Najvyšší bod v katastri leží v nadmorskej výške 377 m n.m., stred obce má nadmorskú výšku 160 m n.m.. Obec sa rozkladá v doline potoka Krupinica.

Klimatické pomery

Dolina Krupinice patrí do mierne teplej klimatickej oblasti a do mierne vlhkej podoblasti. Priemerné ročné teploty vzduchu sa v januári pohybujú od 3-4 °C, v júli 18-20 °C. Priemerný ročný úhrn zrážok dosahuje 650-800 mm. Maximum zrážok pripadá na letné mesiace.

Prevládajúci smer vetra je SZ-JV, jeho priemerná rýchlosť 3,2 ms⁻¹.

Záujmové územie patrí do oblasti s trvaním snehovej pokrývky 60-80 dní.

Hydrológia

Krupinica je jedným z najväčších prítokov Ipľa. Má dĺžku 65,4 km. Pramení v pohorí Javorie, na západnom úpätí vrchu Veľký Lysec v nadmorskej výške cca 735 m n.m.. Do Ipľa sa vlieva západne od mesta Šahy.

Medzi najväčšie prítoky Krupinice patria ľavostranne Rimánsky potok, Klinkovica, Mäsiarsky potok, Briač, Jalšovík, Vlčinský potok, Litava, pravostranne Babinský potok, Vajsov potok, Bebrava.

Záujmové územie patrí do vodohospodársky významnej oblasti – Riečne náplavy Krupinice a Litavy, nezasahuje do žiadnej vodohospodársky chránenej oblasti. Podľa Správy o stave životného prostredia Banskobystrického kraja vody obsahujú zvýšený obsah Mn a Fe, čo súvisí s nepriaznivými kyslíkovými pomermi.

Krupinica nie je vodárenský vodný tok.

Hydrogeológia

Hydrogeologické pomery územia sú podmienené geologicko-tektonickou stavbou. Záujmové územie spadá do hydrologického rajónu V 094 – Neovulkanity Krupinskej planiny, Ostrôžok a Pôtorskej pahorkatiny. Je tvorený vulkanoplastickými horninami. Priepustnosť hornín je puklinovo-pórová v závislosti od granulometrického zloženia. Zásoby využiteľného množstva vody sú 500 ls⁻¹.

V katastrálnom území Dolných a Horných Rykynčíc sa nenachádzajú pramene, pramenné oblasti, termálne ani minerálne vody.

Nerastné suroviny

V širšom okolí (okres Krupina) je významná len ťažba stavebného kameňa.

Pôdy

Na mierne sklonených plošinách sa nachádzajú slabo oglejené ilimerizovné pôdy až pseudogleje, v poriečnych nivách nivné a glejové pôdy.

Flóra

Z fytoGRAFického hľadiska patrí flóra okolia obce Rykynčice do oblasti panónskej flóry, do obvodu prametranskej xerothermnej flóry, do lpeľsko-rimavskej brázdy.

Zalesnené časti záujmového územia pokrývajú hlavne hrabové a dubové lesy. Vyskytujú sa napr. dub cerový, hrab obyčajný, dub plstnatý, dub jadranský, dub zimný, dub letný, dub žltkastý, dub sivozelený, javor tatársky. Rastú tu lipnica hájna, mednička jednokvetá, ostrica chlpatá, lipnica úzkolistá, zápalica najväčšia, hlavinka sedmohradská, orlaja veľkokvetá, lipnica jalová, nátržník biely, kokorík širokolistý, zanoväť rakúska, iskerník ilýrsky, suchokvet ročný, tarica skalná, ostrica zakrpatená, prvosienka jarná, prvosienka vyššia, divozel tmavočervený.

V brehových porastoch dominuje jelša lepkavá, vřba biela, vřba krehká, vřba rakyta, baza čierna, zemolez čierny, čremcha strapovitá.

Odlesnené plošiny sú využívané ako polia, lúky, pasienky, ovocné sady a vinice. Z poľnohospodárskych plodín sa pestujú hustosiate obiloviny a technické plodiny – jačmeň, raž, kukurica, jačmeň, zemiaky.

Fauna

Zo živočíchov prevládajú v území druhy spoločenstiev listnatého lesa, polí a lúk. Patrí k nim zajac poľný, bažant poľovný, srnec lesný, jeleň lesný, diviak lesný, vydra riečna. K chráneným druhom sa radia stepný pavúk strehúň škvrnitý, modlivka zelená, koník zelený, nosorožtek obyčajný-kapucínsky, roháč obyčajný, jasoň plamienkový, jašterica živorodá, bocian biely, výr skalný, myšiak hôrny, haja červená, plšík lieskový, jež východný.

Chránené územia

Územie s navrhovanou protipovodňovou ochranou sa nachádza na území s 1. stupňom ochrany podľa zákona č.543/2002 Z.z. O ochrane prírody a krajiny. Platí tu všeobecná ochrana prírody a krajiny.

V okrese Krupina sú však časti územia, zaradené medzi chránené s prislúchajúcim stupňom ochrany. Na územie okresu zasahuje Chránená krajinná oblasť Štiavnické vrchy. K maloplošným chráneným územiám patria Dudinské travertíny, dve národné prírodné rezervácie Čabrad' a Mäsiarsky bok a prírodná rezervácia Holý vrch a Šinkov salaš.

V záujmovom území nie je známy výskyt žiadneho z chránených druhov živočíchov a rastlín. Tiež nie je známy výskyt žiadneho z ohrozených vyšších druhov rastlín.

Povodie Krupinice patrí k významným hydrickým koridorom regionálneho významu.

Záujmové územie nezasahuje do chránených území NATURA 2000. Neboli v ňom zmapované biotopy európskeho a národného významu. Geograficky najbližšie sa nachádza územie európskeho významu SKUEV0036 Litava.

Cca 7 km juhovýchodne od Dolných Rykynčíc sa nachádza Arborétum Feľata. Rozprestiera sa na náhornej plošine v nadmorskej výške 357 m n.m. na ploche 13,21 ha. V arboréte

je vysadených 170 taxónov drevín, z toho 80 ihličnatých a 90 listnatých, napr. jedle, smrek, cyprušteky, smrekovce, jedlé gaštany, tuje, sekvoje, platan, jeffreyova borovica.

2. Krajina, stabilita, ochrana, scenéria

Záujmové územie a jeho okolie patrí do sústavy Alpsko-himalájskej, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, do oblasti Slovenské Stredohorie, do celku Krupinská planina.

Na geologickej stavbe územia sa podieľali tieto útvary :

-kvartér, pleistocén-holocén (deluviálno-polygenetické sedimenty, hlinito-ílovité a piesčité svahové hliny)

-neovulkanity, andezitové vulkanity stredného Slovenska (hrubé epiklastické vulkanické pieskovce amfibolicko-pyroxénických andezitov)

Pre návrhové územie platí 1. stupeň ochrany prírody a krajiny. Možno tu nájsť aj také prírodné prvky, ktoré nie sú chránené, ale majú veľký význam pre zachovanie stability krajiny a pestrosti prírody. Tieto prvky predstavujú miestny územný systém ekologickej stability. Krajinové prvky ako lesné porasty, vodný tok Krupinica, poľnohospodárska pôda, ovocné sady, záhrady, vinohrady, trvalé trávne porasty tvoria kostru ekologickej stability územia. V riešenom území majú prevahu ekologicky stabilné prvky nad nestabilnými, preto možno krajinu hodnotiť ako stabilnú a vyváženú.

Kataster obce tvorí nižšia vrchovina. Nadmorská výška katastra obce je v rozmedzí 160 až 377 m n.m.. Obidve časti obce – Dolné aj Horné Rykynčice sa rozkladajú v doline potoka Krupinica.

3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra , kultúrno-historické hodnoty územia

Obec Rykynčice vznikla v r. 1964 zlúčením Dolných Rykynčíc a Horných Rykynčíc. Administratívne sú začlenené do okresu Krupina a Banskobystrického kraja. Rozloha obce je 1918 ha.

Prvá zmienka o obci pochádza z roku 1279, obec sa spomína pod názvom Rakucha. V ďalších historických listinách možno nájsť pomenovania Rakoncha, Rakocza a Rachontha. Obec Dolné Rykynčice patrila zemanovi Rakonczayovi, neskôr ju vlastnili rody Palásthyovcov, Paškovcov a panstvo na Bzovíku. Horné Rykynčice sa prvýkrát spomínajú v r.1327 pod názvom Felsewrakaucha. Jej ďalšie pomenovania boli Felsewrakancha, Felserakoncz, Fesew Rakoncz, Felso Rakoncz, Horne Rikinčice. Prvá písomná zmienka o obci je z r. 1422. Vlastníkmi boli Palásthyovci, Koháryovci a Coburgovci.

V obci žije 298 obyvateľov (53% žien a 47% mužov). V produktívnom veku je 59% obyvateľstva. V obci nie je škôlka ani základná škola. V Rykynčiciach je prevádzkovaná predajňa potravinárskeho tovaru, pohostinské odbytové stredisko, v prevádzke je futbalové

ihrisko, pošta a knižnica. Obec má verejný vodovod. V obci sú dva kostoly – v Dolných Rykynčiciach sa nachádza neskorobarokový kostol Nepoškvrneného Počatia Panny Márie, v Horných Rykynčiciach Evanjelický chrám Boží. Vo vinohradoch východne od obce stojí Kaplnka svätých mučeníkov Jána a Pavla na Predhorí.

K významným osobnostiam obce v minulosti patrili Karol Rafanides (hudobný skladateľ), Ján Alexander Rotarides (učiteľ, básnik, revolucionár), Augustín Varga (pedagóg), Jozef Fraňo (geograf, vysokoškolský učiteľ), Bohuslav Tablic (evanjelický kňaz, básnik, prekladateľ), Milan Odran (slavista, orientalista, historik, prekladateľ, žurnalista).

V minulosti sa obyvatelia zaoberali hlavne poľnohospodárstvom - pestovaním obilia, ovocinárstvom, vinohradníctvom a chovom hospodárskych zvierat. Dnes v obci pôsobí AGRO-DRUŽSTVO Rykynčice a AGRO-SADY Rykynčice a niekoľko súkromných podnikateľov (stavebníctvo, maloobchod, poisťovníctvo, nákladná doprava). Obyvatelia prevažne dochádzajú za prácou do firiem a prevádzok v rámci okresu Krupina.

Rykynčice sú napojená na cestnú sieť prostredníctvom cesty III. triedy, ktorá spája obec s obcou Domaniky, ležiace na ceste I. triedy I/66. Železničná doprava v obci nie je.

4. Súčasný stav kvality životného prostredia

Okres Krupina leží na horninovom prostredí vulkanitov. Toto geologické prostredie je príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu obyvateľstva. Prostredie vulkanitov neumožňuje do ostatných zložiek životného prostredia (do pôdy, podzemných vôd, potravinového reťazca) dostatočné množstvo vápnika, horčíka, selénu. Tento deficit sa prejavuje zvýšeným výskytom kardiovaskulárnych chorôb (o 50% viac v porovnaní s inými oblasťami SR) a v náraste onkologických ochorení (o 20-30% viac ako celoslovenský priemer).

Podľa kritérií enviromentálnej regionalizácie Slovenska spadá okres Krupina do kategórie prostredia mierne narušeného. Za najväčšie zdroje znečistenia životného prostredia v okrese možno zaradiť sídla, poľnohospodársku činnosť (rastlinná a živočíšna výroba), znečistenie horninového prostredia odpadmi a automobilovú dopravu.

Podľa sledovaní SHMÚ sa kvalita vody v toku Krupinica zaraďuje podľa jednotlivých ukazovateľov do II. triedy kvality (ukazovateľ kyslíkový režim a základné chemické ukazovatele), do III. triedy kvality (ukazovateľ nutrienty a biologické ukazovatele) a do IV. triedy kvality (mikrobiologické ukazovatele).

Rykynčice sú napojené na verejný vodovod, kanalizácia s ČOV nie je vybudovaná. Obec nie je splynofikovaná.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

1. Požiadavky na vstupy

Realizáciou stavby dôjde k trvalým aj dočasným záberom pôdy. Trvalý záber predstavujú plochy, na ktorých budú budované ochranné hrádze, prejazd cez hrádzu a hrádzový priepust. Plochy dočasného záberu tvoria manipulačné pásy a ďalej sú potrebné na manipuláciu s materiálmi a na vykonávanie stavebných prác. Rozsah trvalých záberov PPF a zasiahnuté parcely budú spresnené na základe vypracovaného geometrického plánu. O súhlas pre trvalé vyňatie z PPF bude požiadaný Okresný úrad – Odbor opravných prostriedkov, Referát pôdohospodárstva Banská Bystrica a Okresný úrad Zvolen – Pozemkový a lesný odbor. Prístup na stavenisko je možný po miestnych komunikáciách, ktoré sa po ukončení výstavby očistia a uvedú do pôvodného stavu.

Stavebné práce budú vyžadovať dovoz časti zemného materiálu na výstavbu ochranných hrádzí, lomového kameňa, kameniva, betónu a betónových prefabrikátov.

Iné vstupy a požiadavky na zdroje nie sú potrebné.

2. Požiadavky na výstupy

Pri stavbe nedôjde k znečisteniu ovzdušia. Stavebné práce nebudú zdrojom nadmerného hluku, žiarenia, tepla a zápachu.

Stavba nebude produkovať odpady.

Pred zahájením zemných prác je potrebné vykonať výrub krovia a stromov v nevyhnutnej miere. Pôjde o porasty, ktoré priamo bránia výstavbe hrádzí. Presný počet vyrúbaných stromov a ich druh bude upresnený po ich vyznačení v teréne. Po ukončení výstavby bude zrealizovaná náhradná brehová výsadba – v Dolných Rykynčiciach v blízkosti toku, v Horných Rykynčiciach na území, ktoré určí miestna samospráva.

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Realizáciou protipovodňových opatrení sa nezhorší ekologický a estetický ráz predmetného územia, naopak navrhnuté biotechnické opatrenia budú mať veľký význam z hľadiska životného prostredia a jeho ekologickej stability.

4. Hodnotenie zdravotných rizík

Stavba nebude mať nepriaznivé dopady na zdravotný stav obyvateľstva. Zabránením vybrežovania vôd z toku Krupinica a zaplavovania pozemkov a stavieb sa zlepšia hygienické podmienky života obyvateľov obce Rykynčice, ktoré sú jedným z faktorov pre zdravší spôsob života.

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Na území, dotknutom stavbou, sa nenachádzajú žiadne chránené územia.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Priaznivý vplyv na kvalitu životného prostredia bude možné posúdiť bezprostredne po tom, čo navrhované opatrenia zabezpečia ochranu obce Rykynčice pred povodňovými prietokmi toku Krupinica.

7. Predpokladaný vplyv presahujúci štátne hranice

Stavba nemá vplyv na susedné štáty.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu vplyvy spôsobiť, s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území.

Stavba nevyvolá súvislosti, ktoré by mohli mať vplyv na súčasný stav životného prostredia.

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou činnosti

Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou činnosti nie sú.

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti

Nie je potrebné navrhovať opatrenia na zmiernenie nepriaznivých účinkov činnosti na súčasný stav životného prostredia.

11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa činnosť nerealizovala

V prípade nerealizovania protipovodňových opatrení v danej lokalite je isté, že povodňové prietoky by spôsobili škody rovnakého alebo aj väčšieho rozsahu na pozemkoch a majetku obyvateľov. Ide o stavbu vo verejnom záujme.

12. Posúdenie súladu činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou

Realizácia stavby bola vyvolaná mimoriadnymi povodňovými situáciami v predchádzajúcich rokoch a je riešená v rámci protipovodňových opatrení. Protipovodňové opatrenia budú realizované na pozemkoch priľahlých k toku Krupinica .

Obec Rykynčice nemá vypracovaný územný plán obce. Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou v území je územný plán vyššieho územného celku Banskobystrického samosprávneho kraja. V ňom, v časti Rozvojový program investícií na roky 2010 až 2015, sú zaradené „Ostatné stavby súvisiace s ochranou pred povodňami, transformáciou povodňovej vlny a sprietočnením tokov pre zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity“. Medzi preventívnymi opatreniami sú uvedené aj „Výstavba ochranných hrádzí, protipovodňových línii a úprava vodných tokov“. Plánovaná protipovodňová stavba je teda v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou.

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov:

Nie je predpoklad výskytu iných problémov pri návrhu protipovodňových opatrení, preto nie je potrebný ďalší postup hodnotenia.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Hlavným kritériom na výber optimálneho variantu navrhovanej činnosti je schopnosť plánovaných protipovodňových opatrení zabezpečiť ochranu obce Rykynčice pred povodňovými prietokmi toku Krupinica.

2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Pri výbere optimálneho variantu sa rozhodovalo medzi dvomi – nulovým a navrhovaným. Nulovým variantom je súčasný stav, pri ktorom nedostatočná kapacita Krupinice pri nadmerných zrážkach zapríčiňuje každoročne sa opakujúce povodňové stavy. Optimálnym a súčasne jediným možným riešením sú protipovodňové opatrenia na toku Krupinica.

3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

V prípade, že by nedošlo k realizácii nami navrhovaného riešenia protipovodňovej ochrany obce Rykynčice, povodňové stavy a zaplavovanie obytných domov a príľahlých pozemkov by sa pravidelne opakovalo.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA PODĽA BODOV II A III

Fotodokumentácia	príloha č.1
Prehľadná situácia M=1:50 000	príloha č.2
Prehľadná situácia M=1:10 000	príloha č.3
Situácia SO.01 M=1:500	príloha č.4
Vzorový priečny profil SO.01 M=1:100	prílohy č.5
Situácia SO.02 M=1:500	príloha č.6
Vzorový priečny profil SO.02 M=1:100	prílohy č.7
Vyjadrenia organizácií	príloha č.8

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie a zoznam hlavných použitých materiálov:

Hydrologické podklady

Hydrologické podklady boli dodané SHMÚ, Odbor Hydrologické monitorovanie, predpovede a výstrahy Banská Bystrica dňa 31.12.2013 listom č. 304-4118/2013/281. Pre predmetnú stavbu sa jedná o hydrologické údaje pre tok Krupinica v r.km 16,75 (Dolné Rykynčice)

M-denné prietoky v $\text{m}^3 \text{s}^{-1}$

M	30	90	180	270	330	355	364
Q_M	4,206	1,250	0,496	0,273	0,156	0,091	0,031

N-ročné maximálne prietoky v $\text{m}^3 \text{s}^{-1}$

N	1	2	5	10	20	50	100
Q_{Nmax}	49	66	89	101	116	127	138

Geodetické podklady

Polohopis a výškopis záujmového územia bol zhotovený na základe geodetických prác, vykonaných v období 02.2014 – 03.2014. Polohovo a výškovo bolo meranie napojené na súradnicový systém S-JTSK a výškový systém B.p.v. Body terénu boli merané tachymetricky totálnou stanicou TOPCON a stanicou GPS.

Ďalšie podklady

- Výber staveniska, konaný dňa 25.2.2014
- Projektový zámer „Protipovodňové opatrenia na rieke Krupinica, r.km 16,400-17,300 v obci Rykynčice“
- Závery z prejednávania technického riešenia
- Vyjadrenia zainteresovaných organizácií

2. Zoznam vyžiadaných vyjadrení a stanovísk:

1. Obecny úrad Rykynčice
2. Ministerstvo obrany SR, Správa nehnuteľného majetku a výstavby Banská Bystrica
3. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Zvolen
4. Stredoslovenská energetika – Distribúcia, a.s., Žilina
5. Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s., Zvolen
6. Transpetrol, a.s., prevádzka Šahy

7. Distribúcia SPP, a.s., Zvolen
8. Slovak Telekom, a.s, Banská Bystrica
9. Towercom, a.s., Bratislava
10. Banskobystrická regionálna správa ciest, a.s., Banská Bystrica
11. Eustream, a.s., Bratislava

3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Potreba realizácie projektu vznikla na základe skutočnosti, že kapacita toku Krupinica je nedostatočná. Každoročne sa opakujúce veľké vody spôsobujú zatopenie poľnohospodárskych pozemkov a obytných domov v blízkosti toku. V niektorých úsekoch toku dochádza k vybrežovaniu už pri prietoku Q_5 .

Z uvedených dôvodov sa pristúpilo k príprave projektovej dokumentácie „Rykynčice, protipovodňové opatrenia na toku Krupinica“. Boli vykonané geodetické práce, na ich základe sa vyhotovil polohopis a výškopis záujmového územia, bol vykonaný výpočet kapacity toku Krupinica. Vypracoval sa Zámer pre zisťovacie konanie a v štádiu rozpracovanosti je projekt pre územné konanie.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

V B. Bystrici, 15.5.2015

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovateľ zámeru : Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik,
Banská Štiavnica, OZ Banská Bystrica,
Partizánska cesta 69, 974 98 Banská Bystrica

Vypracovala : Ing. Mária Medveďová

2. Oprávnený zástupca navrhovateľa : RNDr. Marián Siekela – riaditeľ OZ B.Bystrica